

bem, designant un lloc així, davant una torre fortificada o una casa forta: «metre canons de plom a la Torra major, de la *tarrada* de la dita Torra fins a la cisterna» a. 1369, relatiu al fort de Força Ral (*InuLC*, D60); un altre relatiu a Opol (suposo al seu castell): «s'an a ffer portes a la Torra major, qui ixs a les *tarrades*», del mateix any (*InuLC*, D53), «s'à a cobrir lo porxet del scalar ab què hom puja a la *tarrada* pus alta», *InuLC*, s. v. *porxet*, i un altre s. v. *sostre*, tots ells de 1369. Com a 'acumulació de terra' prenia el sentit despectiu que donem a 'terregada': 'gent vil': d'on 'g. grossera i nociva': «--- *terrada*: / volgra fos serrada / e fesa ab destrals», Cerverí 63/42.37.

Segueix viu en el domini ross. en relació amb masos muntanyencs: «un mas amb unes *toràdas* a cada banda» 15 Casafabre, «i aquí tenim una grossa *terrada* ---» La Bastida del Bulès, 1960. També a les Illes és una mena de terrat, damunt un edifici, o en prominència: «sa *terrada* des molí» Manacor, que m'explicaven «es terrats», però parlant del mateix lloc digué després *sa terrassa*; a Menorca deu servir per a aplegar-s'hi dones feineres: «PAULA: Veng de sa *terrada*; veng acovardada / de lo qu'he sentit, / assu-llà, mentres filava / --- / qu'una donzelleta / dins una coveta, / un nen ha parit» en una funció nadalenca (Camps Merc., *Folkl.* 1, 25 61). *DAG*: la *terrada* de la Llotja de Palma, una *terrada* d'església de Sóller a. 1591. «En les grans *terrades* dels casinos, en les platges a la moda ---», M. d. S. Oliver (*Ci. de Mall.*, 9.6f.).

Terrades i *Terradelles* són coneguts pobles de l'Empordà i Garrotxa; molt antic el *Mas Terrades* d'Horsavinyà [1782, *DAG*.]; Coll de *Terrades* el principal de la carena de les Guilleries entre Manlleu i Vilanova de Sau (1923). I és occità: «*terrada*: terrasse?», *PDPF*; «Trauco li blànqui vivadiero: / dins li grand *terrado* bladiero, / e rouso d'espigau, s'esmarro aper-eilà», trad. «grandes pièces de blé», *Mireio* ix, 16.6.

Terrat. Era adjacent i dependent de l'obrador d'un forner: «sint omnes archi tui et operatorium --- cum *terrato* de furno», *Cart.* de Poblet 1172 (p. 175); «fo ausit en lo *terrat* de la gleysa gran brugit con si hom correués dessús», *VidesR*, 268v2; «lo *terrat* qui era sobre la cella», Lluïl (*Blanq.*, *NCL.* II, 260.1); en una màquina de setge: «los *terrats* havien trencats e feyen major mal les pedres que ferien dins, que aquelles que ferien e-l mur», «puçam-nos-en en un *terradet* de N'Atbran, qui era loc d'oregè», Jaume I (Ag., 459, 330); «alcuns per *terrats* d'alberchs contigües a la juheria, e altres per lo vall vell, trencades les rexes, entraren la dita juheria», report dels Jurats de València, a. 1391 (Rubio Vela, *Epi. Val. S. XIV.*, 272.47).

El *terrat* era una «cubierta o tejado de losas (de la iglesia)» a la Torre del Comte, a. 1354 (*Bol. Hi. y Geogr. B. Arag.* I, 128); «per la entrada del senyor Rey --- se fassen alimares de focs e falles, enceses per *terrats* e per los cloquers, e per les fustes, ab sons de bassins o de massolas» a. 1395 (*BSAL* v, 278a); «Moy-sès --- pres cendra de forn, un gran colp, e muntà-ss-n alt en un loc, axí com porfem dir, en un *terrat* o torre, 60

e escampà-la per l'ayre, e tantost hagueren aquella plaga», StVicençF, *Serm.* I, 205.8; «li parec, sus la mija nit, sentir sus lo *terrat* de la casa trepjar e devallar en la casa algunes persones --- viu venir tres hòmens qui del seu *terrat* eren devallats», *Decam.* III, § 7, 190.43, 191.3: traduït «sul *tetto* della casa» (ed. 1961, 204.3); «la porta del *terrats*», id. v, § 4, 329.24; «un bon ome armità stant sobre lo seu *terrat*» (trad. «il suo uscio») x, § 3, 217.1; ex. de Bna., a. 1457, cit. a GARGOLA (CaCandi, *MischCat.* II, 212).

«Confie de la tua molta virtut que tot seràs fet al plaer meu; e faràs axí que, en la callada nit, --- sies cert de sperar-me en aquell *terrat* prop la mia cambra», «com fom dins la ciutat, vérem infinida gent, per les torres e per les places, finestres e *terrats*», «les dones e les donzelles staven per les finestres e per les portes e *terrats*: per veure qui era aquell benaventurat cavaller», JoMartorell (Ag. III, 148.6; I, 68, 315; i encara Riq., 682.23, 682.28).

«*Terrat*: pavimentum subsidiale, coenaculum tabulatum, contignatio, *fer tarrat*: contigno», Busa-N.; «fugiren per los *terrats* ab dos altres, y no-ls pogué atènyer» a. 1527 (*BABL* IV, 379). «Lo *terrat* descubert: doma, solarium; *tarrat* cubert o porxo: pergula», «la barana de la escala o de corredor, o *tarrat*, o altra part», OPou (*ThPu.*, 333, 90). Pertany avui a la casa rústica en diversos llocs: a l'Urgellet el *toràt* és un porxo (on hi ha un badiu que hi estenen la roba), Belles-tar de Segre (1959); l'existència d'un *terrat* és una de les coses més típiques del maset o masia eivissenc (el fan d'*arçilà*) (Sta. Eulàlia del Riu, 1963); en canvi a l'Alt Pallars designen per un *toràt* el sòl d'una habitació (Farrera, 1933). S'estenia fins a l'aragonès dels moriscos: «fizo fer un palacio apuxto i kuadrado, / todo lo fizo blanco: paret i *terrado*», L. de Yüçuf (A 77c, *RABM* 1902). *Terradell*, *Terradet*; Congost dels *Terradets* entre la CcaTrep i la de Balaguer, curs de la Noguera Pall.: gran «canyon» amb terrassetes gredoses damunt la carretera. *Terradui* arg. *Terradetes* 40 (Cardó), planta medicinal (*DAG*).

Terraina, *Terraire* [*DAG*.]. *Terral*, vent ~ 'el que bufa des de terra cap a mar' és adj. a StPolM (1925); *terraller*, *terraló*, vent terrat feble, com quan comença a alenar, sobretot cap al tard: «un vespre anaven a pescar, i com no feia un alè de vent, bogaven --- — Issem la vela; lo *terraló* no pot tardar—. Un cop la vela estesa --- començà a inflar-se --- — Pare, el *terral* ---», Pin i Soler (*La Família dels Garrigas* XXIII, ed. 1927, 167.8).

Terrall, mot mineral: sembla designar una massa de sorra amb barreja de partícules valuoses (coral?, 'paletes de mineral preciós?'): «los dits corals e *terral* havets rebuts --- e aquells havets venuts e exaugats, e lo procehit havets rebut» a. 1442 (*BABL* XIX, 185, cf. *EIXAUGAR* III, 248a34ss.). Més conegut com a nom de pendents terregosos: «La campinya urgellesa i els *terralls* trencats de les Garrigues» Lladonosa (*Ciutat de Lleida*, p. 22); cap als Pir. occidentals designa, però més en gran, allò que a Osona són els *terters*: més grisencs i argilosos aquests, més arenosos aquells, tots ells